

Żołnierze w służbie historii

https://zolnierzewhistorii.ipn.gov.pl/zwh/form/r82880126,Zespol-Szkol-Licealnych-i-Technicznych-im-Jana-Pawla-II.html
19.05.2024, 16:46

Marzena Szulczyńska

[Powrót](#)

Pełna
nazwa
szkoły

Zespół Szkół Licealnych i
Technicznych im. Jana
Pawła II
32-830
Wojnicz
małopolskie

Dane zespołu

Nauczyciel -
Opiekun -
imię i
nazwisko

Marzena Szulczyńska

Pierwszy uczeń

Uczeń 1 -
imię i
nazwisko

Julia Gradzi

Drugi uczeń

Uczeń 2 -
imię i
nazwisko

Kamil Pochroń

Trzeci uczeń

Uczeń 3 -
imię i
nazwisko

Mateusz Szczygielski

Sylwetka żołnierza

Imię i
nazwisko
żołnierza

Adam Boryczka

Lata
życia

1913 - 1988

Opis
postaci

"ORZEŁ WOLNOŚCI"-
Cichociemny Adam
Boryczka

Adam Boryczka urodził się 18 września 1913r w Wierzchosławicach nieopodal Wojnicza. Był synem lokalnego działacza społecznego

Józefa, komendanta miejscowej straży pożarnej. Był pierwszym pokoleniem niepodległej Polski, przez co takie ideały jak wolność na zawsze wyryły się w jego sercu. Zaraz po zdanej maturze w 1934 roku uczestniczył w dwuletnich kursach wojskowych, które ukończył jako podporucznik rezerwy z przydziałem do 16 Pułku Piechoty w Tarnowie. Wraz z wybuchem II Wojny Światowej porzucił pracę w Fabryce Związków Azotowych w Mościcach na rzecz walki o wolną ojczyznę. Jego działania na terenie Polski nie były adekwatne do jego ambicji, ponieważ już w pierwszych dniach został ranny w nogę. A dzień po agresji sowieckiej przekroczył polską granicę i został internowany w rumuńskim obozie, gdzie spędził 4 miesiące. Uciekł stamtąd do Francji, gdzie został wcielony do Polskich Sił Zbrojnych. Po kapitulacji Francuzów przeniósł się do Wielkiej Brytanii. Po niespełna rocznym pobycie na ziemi brytyjskiej, Boryczka dołączył do elity polskiej dywersji. 9 kwietnia 1942 roku został zrzucony na ziemię polską, w okolicy Łowicza. Po miesięcznej aklimatyzacji został oddelegowany na Wileńszczyznę, gdzie walczył w konspiracji do końca wojny. Najczęściej posługiwał się pseudonimem "Brona" i "Tońko". Działalność "Tońka" była bardzo rozległa i wiązała się z różnymi funkcjami. Pełnił m.in. funkcję dowódcy patrolu X Odcinka

"Wachlarza", Szefa Kedywu Okręgu AK Wilno, zastępcy a następnie dowódcy 6 Wileńskiej Brygady AK. Aby mieć pewność powodzenia swoich misji brał na siebie najbardziej wymagające zadania. Osobiście przewoził niebezpieczne ładunki, potrzebne do dywersji na tyłach wroga. Po porażce Niemców na froncie wschodnim, Boryczka nie poszedł na rozmowę z przywódcami Armii Czerwonej. By uniknąć konfrontacji z Bolszewikami prowadził mordercze i całodniowe marsze, czym uratował swoje jak i swoich podkomendnych życie. Podczas walk konspiracyjnych został ranny dwa razy, przez co o mało nie stracił życia będąc postrzelonym w płuco z raną wylotową o wielkości pomarańczy. Po kapitulacji Niemiec "Brona" nie mniej angażował się w sprawy niepodległościowe. Po 1947 roku Boryczka był łącznikiem między polskimi władzami na emigracji a organizacją WIN-u, przekazywał plany, rozkazy i ogromne sumy pieniędzy. 13 czerwca 1954 roku "Tońko" bosą przekroczył granicę między NRD a Polską na Nysie Łużyckiej. Nie było mu dane wrócić na witosowskie ziemie, ponieważ szybko został aresztowany i skazany na karę śmierci, którą zmieniono na dożywocie, a w wyniku licznych protestów został uwolniony w 1967 roku. Adam Boryczka zmarł 30 kwietnia 1988 roku, nie doczekawszy demokratycznych zmian

w Polsce.

Film o
postaci

<https://youtu.be/1qApFjmjIY0>

Wykorzystane
źródła

Archiwum rodziny
Boryczków
<https://pixabay.com>
<https://mixkit.co>

Miejsce pamięci

Nazwa
miejsca

Tablica pamiątkowa na
fasadzie Domu Ludowego
w Wierzchosławicach

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa
miejsca

Grób Adama Boryczki na
cmentarzu Powązkowskim
w Warszawie

Lokalizacja

Zdjęcia

Nazwa
miejsca

VIII Nocny Bieg Pamięci
Żołnierzy Wyklętych im.
cc. płk. Adama Boryczki w
Wierzchosławicach.

Lokalizacja

Zdjęcia

Dokładny opis miejsc

Tablica pamiątkowa na
fasadzie Domu Ludowego
w Wierzchosławicach

Tablice poświęconą
pamięci Adama Boryczki,
cichociemnego, oficera
AK i WiN, odsłonił
prezydent Bronisław
Komorowski w 100-lecie

urodzin "Brony". Tablicę umieszczono na Domu Ludowym w Wierzchosławicach w 2013 roku. Napis na tablicy głosi: "Kapitan Adam Boryczka "Tońko", 1913-1988. Żołnierz Września 1939 roku i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie (1940-1942). Cichociemny, oficer Armii Krajowej, żołnierz V Odcinka "Wachlarza" (1942), dowódca Kedywu Okręgu Wilno AK (1943), dowódca 6. Brygady Okręgu Wilno AK (1943-1944). Kurier i szef łączności delegatury zagranicznej Zrzeszenia "Wolność i Niezawisłość" (1947-1952). Wieloletni więzień komunistycznego reżimu w Polsce (1954-1967). Odznaczony m.in. Orderem Virtuti Militari 5 Kl. Jego Marzeniem była Polska Niepodległa i Suwerenna. Pośmiertnie awansowany do stopnia pułkownika. W setną rocznicę urodzin Społeczność Gminy Wierzchosławice i Powiatu Tarnowskiego". W trakcie uroczystości odczytano także decyzję ministra ON o mianowaniu kpt. Adama Boryczki na stopień pułkownika.

VIII Nocny Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych im. cc. płk. Adama Boryczki w Wierzchosławicach.

10 marca 2023 odbył się ósmy Nocny Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych zorganizowany przez Stowarzyszenie Inicjatywy Społeczne w Wierzchosławicach oraz dofinansowany przez gminę Wierzchosławice. Patronem imprezy był Adam Boryczka. W

wydarzeniu przygotowano dwie możliwości uczestnictwa do wyboru. Jedną z nich był marsz Nordic Walking na trasie 6km, rozpoczynający i kończący się przy Centrum Kultury Wsi Polskiej w Wierzchosławicach. Drugą możliwością był bieg, którego długość trasy miała symboliczne znaczenie. Trasa o długości 10 311 metrów to również ilość dni, która minęła od dnia 6 września 1939r, kiedy Adam Boryczka wyruszył na wojnę, do dnia 29 listopada 1967, kiedy opuścił komunistyczne więzienie.

Grób Adama Boryczki na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie

Grób Adama Boryczki o numerze 11, znajduje się na cmentarzu Powązkowskim w 4 kwaterze i 6 rzędzie . Adam Boryczka jak wielu zasłużonych Polaków spoczywa na cmentarzu chwały w Warszawie. Epitafium głosi: „Adam Boryczka Brona - Tońko (1913-1988), Kapitan W.P. Cichociemny, żołnierz wachlarza AK, WiN, kawaler Virtuti Militari i Krzyża Walecznych”. Cichociemny nie doczekał się odzyskania suwerennej ojczyzny, ale w zadośćuczynieniu został pośmiertnie wyniesiony na piedestał. Jego grób jest zadbany a dzięki ludziom, którzy doceniają bohaterskość „Tońka” pamięć o nim nie zginie.

Zdjęcia Biegu Pamięci

Żołnierzy Wyklętych ze
strony:
<https://www.wierzchoslawice.pl>
Zdjęcie nagrobka
udostępnił Pan Mateusz
Michalski ze swoich
prywatnych zbiorów.

Żywa lekcja historii

Opis
przepraw
adzonej
żywej
lekcji
historii

Żywa lekcja historii, w postaci gry terenowej, odbyła się w lasku przy ZSLiT w Wojniczu 1 Czerwca tego roku. Wydarzenie ogłosiliśmy 2 tygodnie wcześniej, zachęcając uczniów by zgłaszali swoje drużyny (4-6 osobowe) do wzięcia udziału w grze. W ten sposób osoby łaknące wiedzy miały szanse poznać historie bohatera, który przyczynił się do odzyskania wolności przez Polskę. W grze wzięły udział 4 drużyny z najmłodszych klas naszej szkoły. W pierwszej kolejności przybliżyliśmy biografie Adama Boryczki drużynom biorącym udział, żeby w kolejnym etapie mogli wcielić się w bohatera. Każda z drużyn musiała przejść test sprawnościowy, który sprawdzał czy

podążają zadaniom jakie spoczywały na cichociemnych. Po pozytywnym zakończeniu testu, pierwsza drużyna otrzymała rozkaz przejścia na „Wileńszczyznę” gdzie czekał na nich komendant Okręgu Wileńskiego Aleksander Krzyżanowski „Wilk” z kolejnymi wyzwaniem.

Pierwszym zadaniem był transport broni do wojsk konspiracyjnych walczących z okupantem, musieli przy tym uważać by nie zostać wykrytym przez wrogie siły patrolujące tamte tereny. O zakończonym zadaniu musieli zameldować komendantowi przez radiostacje, które otrzymali w momencie wyjścia.

Drugi rozkaz dotyczył odebrania ładunków wybuchowych z wyznaczonego miejsca i podłożenie ich pod most, którym wkrótce wrogie siły miały transportować swoje wojska. Podczas tych działań, niedaleko nich postrzelona została polska działaczka, do której grupa oddelegowała 3 osoby, aby jej pomóc. Po zakończeniu działań przy moście, drużyna zameldowała wykonanie zadania i przetransportował uszkodzoną w miejsce wyznaczone przez komendanta, a tam uszkodzoną przejął oddział ratowniczy. Drużyna ponownie spotkała się z „Wilkiem”, gdzie zakończyli swoje działania. Kolejne grupy postępowały analogicznie

a pod koniec
przedstawiliśmy losy
Adama Boryczki po
zakończeniu wojny.

Zdjęcia

Pliki

